

Indre Helgeland Regionråd

NOTAT – mars 2021

Arne Langset

Til AU

IHR – etter juli 2021

- Endring i organisasjon og rekruttering av ny daglig leder/sekretariatsleder.

Bakgrunn for saken

I 2019 ble den nye kommuneloven vedtatt. Som følge av lovendringene, må dagens § 27-samarbeid omdanne seg enten til kommunalt oppgavefellesskap eller interkommunalt politisk råd. Alternativt kan de omorganiseres i en annen form (vertskommunesamarbeid, IKS, AS, etc.), senest fire år etter at kommuneloven trådte i kraft pr. 01.01.2020.

Det er kommunestyrene i alle deltakerkommunene som selv må treffe vedtak om omdanning til ny selskapsform og vedta ny samarbeidsavtale.

IHRs handlingsrom

Som det framgår av forrige avsnitt kan IHR velge om vi vil gjennomføre endringen i organisasjon nå eller seinest innen utgangen av 2023.

De fleste regionrådene i Nordland (og de øvrige fylker) har valgt å starte denne prosessen ved;

– a.) utvikle tidligere regionråd og starte nye sammenslåtte «interkommunale politiske samarbeid» (Namdalsrådet, Helgelandsrådet, Hålogalandsrådet m.fl.)

- b.) vedta oppsplitting av tidligere §27-samarbeid i flere selskap – for så å legge ned regionrådet til fordel for et nytt «interkommunalt politisk samarbeid» med sekretariat i eget selskap (Vesterålen og Salten)

- c.) Omdanning til «interkommunalt politisk samarbeid» og legge sekretariatet inn i en kommune som vertskommunesamarbeid. (Lofotrådet)

Alle disse tre veiene videre vil kunne være mulig også for IHR – men det gir litt ulike utfordringer ved utlysning av ny daglig leder/sekretariatsleder.

a.) – fusjon med andre

Det har tidligere vært drøftet i Indre Helgeland Regionråd – og vi vedtok senest i 2018 at regionrådet var positive til å etablere et felles regionalt samarbeid for alle 18 kommunene på Helgeland. Dette ble den gang stoppet av daværende Helgeland Regionråd, som ønsket å slå seg sammen med Sør-Helgeland, men ikke oppnådde enighet internt om et felles råd for Helgeland.

Indre Helgeland Regionråd tok dette til etterretning og valgte å avvente videre drøftinger til etter kommunevalget. I mellomtiden er både Sør-Helgeland Regionråd, Helgeland regionråd (§27) og Helgeland Regionråd IKS lagt ned – og erstattet med «*Helgeland interkommunalt politisk råd – Helgelandsrådet*». Rødøy har i denne perioden endret tilhørighet til Salten og gått ut av HR.

Saken ble tatt opp som orienteringssak på regionrådets siste møte i 2019 uten at det ble gjort noe vedtak der. Jeg oppfattet imidlertid signalene som klare på at vi burde avvente videre vurderinger av ev. fusjon til siste del av perioden; d.v.s med sikte på tilpasning til ny lov innen desember 2023.

Rekruttering hvis a.)

Om regionrådet skulle ønske å ta opp fusjon som en aktuell løsning før 2023, bør det tas høyde for ved utlysning av stilling som daglig leder.

b.) – «Interkommunalt politisk samarbeid med sekretariatet i eget selskap.

Jeg viser til utredningen som Salten Regionråd har fått fra jurist i «Samfunnsbedriftene» (vedlagt). Her anbefales det at regionrådet deler seg mellom ett- eller flere KO (kommunale oppgavefelleskap) og at et av KO-ene tar sekretariatsansvaret for det politiske samarbeidet i (Rådet) – gjerne ved at det velges personidentiske representantskap.

For IHR vil en slik modell kunne la seg gjøre ved at dagens IHR legges ned og erstattes av et «Interkommunalt politisk råd – Indre Helgeland» og overfører ansvaret for sekretariatet til Regionutvikling AS som eies av dagens regionråd. (eierskapet for selskapet må uansett avklares når IHR legges ned)

Fordelen med dette er at alle kommuner har likt eierskap og innflytelse (både formelt og uformelt) over både politisk og administrativ organisering.

Ulempen er at ny kommunelov setter strengere krav til bl.a. løpende offentlig postjournal m.m. som da må etableres innen det frittstående sekretariatet. Dette vil trolig medføre noe større kostnader enn om en valgte å legge sekretariatet inn hos en vertskommune.

Rekruttering hvis b.)

Hvis vi velger modell b.) vil det være Regionutvikling AS som lyser ut stillingen og som står som arbeidsgiver for den nye sekretariatslederen. Samarbeidsavtalen kan angi at det er styringsorgan i det politiske rådet som sekretariatsleder rapporterer til – og at sekretariattjenestene dekkes etter dagens fordelingsmodell til Regionutvikling AS. En vil da også stå fritt om sekretariatslederen skal fungere som daglig leder i AS-et eller ikke – men det bør avklares i utlysningen.

c.) Omdanning til «interkommunalt politisk samarbeid» og legge sekretariatet inn i en kommune som vertskommunesamarbeid.

Indre Helgeland Regionråd hadde en slik driftsmodell de første åra, men valgte å gå bort fra dette og etablere IHR som et §27-samarbeid med sekretariat utenfor den administrative linja i en enkelt kommune. Dette kan reverseres ved at det etableres et «interkommunalt politisk råd» etter ny lov og at sekretariatet legges til en vertskommune.

Fordelene med en slik modell er at alle merkantile funksjoner da allerede er etablert i vertskommunen og at det kun er samarbeidsavtalen for det politiske rådet som må behandles i deltakerkommunene før ny ordning er på plass.

Ulempene er at det da at sekretariatet vil oppfattes som nærmere en kommune (spesielt uformelt) og at eierskapet til «rådet» vil kunne svekkes.

Rekruttering hvis c.)

Hvis vi velger modell_c.) vil det være vertskommunen som lyser ut og ansetter. Den som ansettes vil være kommunalt ansatt og sortere i linja til rådmann for alle forhold som ikke omfattes av den politiske samarbeidsavtalen.

Slik jeg ser det vil det i en slik modell være mindre naturlig at den som rekrutteres har en lederfunksjon, men bør da vurderes som ei rådgiverstilling med sekretærfunksjoner for det politiske rådet.

Oppsummert:

Før jeg legger fram ei sak til regionrådet den 23. april, behøver jeg noe signaler fra AU på:

1. Skal vi gå over til «ny lov» når det nå blir et skifte av sekretariat? Eller ta det innen lovens frist.

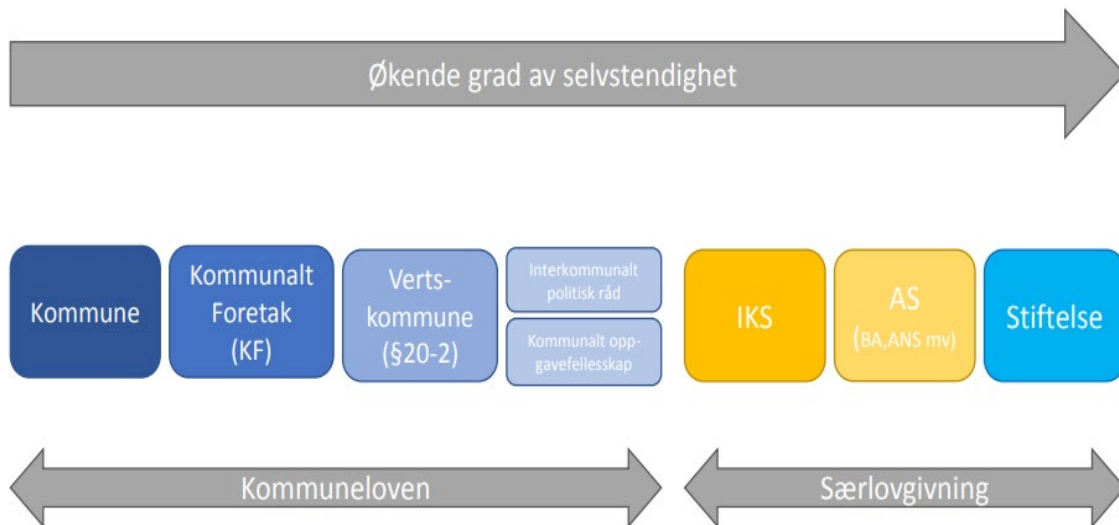
- Overgangsbestemmelsen til kommuneloven gir åpning for inntil 4 – i praksis betyr det at vi kan videreføre dagens regionråd ut denne valgperioden.

Arne L

Vedlegg:

- Utredninger fra Salten, samt vedtak m.m. fra Vesterålen og Namdal (egne vedlegg)
- de aktuelle organisasjonsformene etter ny lov (nedenfor her)

Lovfestede modeller for kommunal selskapsdannelse og samarbeid mellom kommuner

Interkommunalt politisk råd

- Rettsgrunnlag: Kommuneloven § 18
- Eget rettssubjekt: Kan være
- Styring: Representantskap, kan ha daglig leder. Representantskapet kan opprette underliggende organer
- Økonomisk ansvar og risiko: Ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av rådets forpliktelser
- Arbeidsgiveransvar: Usikkert om IKR kan ha egen administrasjon
- Anvendes gjerne når kommuner ønsker å fatte felles beslutninger

Kommunalt oppgavefellesskap

- Rettsgrunnlag: Kommuneloven § 19
- Eget rettssubjekt: Kan være
- Styring: Representantskap, kan ha daglig leder. Representantskapet kan opprette underliggende organer
- Økonomisk ansvar og risiko: Ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av oppgavefellesskapets forpliktelser
- Arbeidsgiveransvar: Kan ha egen administrasjon, daglig leder kan ikke være medlem av representantskapet
- Anvendes gjerne når kommuner ønsker å løse oppgaver i fellesskap

AS

- Rettsgrunnlag: Aksjeloven
- Eget rettssubjekt: Ja
- Styring: Generalforsamling, styre, daglig leder. Kommunestyret kan gjøre vedtak om hvordan kommunen skal stemme i generalforsamlingen. Kan ikke instruere styret, men kan kaste det.
- Økonomisk ansvar og risiko: Begrenset til innskutt aksjekapital (+ eventuelle garantier). Eget regnskap.
- Arbeidsgiveransvar: Ja
- Anvendes gjerne når kommuner vil samarbeide om forretningsmessige oppgaver, men ønsker begrense den økonomiske risikoen eller åpne for ikke-kommunale samarbeidspartnere (IKT, Energi, Samferdsel)
- Andre selskapsformer som er brukt av kommuner, men i begrenset omfang: Samvirke (SA), andelslag (BA), ANS, DA